

Załącznik
do Uchwały Nr 69/XI/15
Rady Gminy Przyłęk
z dnia 29 grudnia 2015 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PRZYŁĘK NA LATA 2016-2018

1.WSTĘP

Głównym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka jest rodzina. To ona powinna zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jeżeli w życiu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, to główne problemy zakłócające życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i obserwacji przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policji, pedagogów itp.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Należy ją wspierać i pomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów gminnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym założeniem jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie. Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: GOPS (asystent rodziny i pracownik socjalny), szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia, służba zdrowia, poprzez tworzenie wspólnych projektów.

Szerokie spektrum zadań stających przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu relacji pomagania, podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci pracy socjalnej, w której pomoc materialna i finansowa leżałaby w kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast asystent rodziny miałaby za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

Zgodnie z art.176 cytowanej ustawy działania realizowane przez samorząd gminy to;

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających;
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity: z 2015 r. poz. 583 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.).

III. DIAGNOZA

Od 2013 roku opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przylęku rozszerzył swoją działalność zatrudniając asystenta rodziny, którego rola polega na aktywnym wspieraniu rodziny.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego ośrodka Pomocy Społecznej w Przylęku.

Z danych Urzędu Gminy Przylęk wynika, że na dzień 31 grudnia 2014 gmina liczyła 6400 mieszkańców.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. Na dzień 31 grudnia 2014 r. wśród 395 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 201 rodzin.

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie, następnie niepełnosprawność, długotrwała lub ciągła choroba członka rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych, wielodzietnych oraz z problemem alkoholowym.

Edukacja szkolna w gminie Przyłęk realizowana jest w 4 szkołach podstawowych oraz w 2 gimnazjach.

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją szkolną z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków. Z nieodpłatnych posiłków w 2014 roku skorzystało 316 dzieci.

Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym wysyłane są na wycieczki finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Przyłęk

w rodzinach zastępczych przebywa 7 dzieci, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 4 dzieci, oraz w Rodzinnym Domu Dziecka 3 dzieci. Ośrodek Pomocy prowadzi pracę socjalną z rodzinami tych dzieci.

Tabela nr 1. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Przyłęk

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym 2013/2014
szkoły podstawowe	405
szkoły podstawowe kl. "O"	102
gimnazjum publiczne	187
łącznie:	694

Źródło: Referat Oświaty Urzędu Gminy w Przyłęku

IV. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zwoleń, w Złoczowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii,
- placówki oświatowe,
- Policja,
- placówki służby zdrowia,
- sądy i kuratorzy sądowi,
- zespół interdyscyplinarny.

V. Adresaci

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z terenu gminy Przyłęk przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci

i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Niskie dochody rodziny, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

VI. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Skoordynowany i dobrze działający system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m. in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych. Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży. Funkcjonowanie placówek oświatowych. Funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy. Baza instytucji wspierających rodzinę (policeja, sąd, PCPR, GOPS, PUP).	Wysoka stopa bezrobocia. Wysokie koszty utrzymania rodzin. Bariery architektoniczne i społeczne uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym. Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. Rozpad związków, separacja, wyjazdy za granicę kraju. Brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy. Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego. Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Brak mieszkań chronionych i socjalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Polityka państwa przyjazna rodzinom. Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Rosnące koszty utrzymania. Zanik więzi i tradycji rodzinnych. Zanik pozytywnych wzorców i autorytetów godnych naśladowania.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez asystentów i pracowników socjalnych. Edukacja rodziców. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. Stworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny.	Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy” Ograniczone środki finansowe na zatrudnianie asystentów rodzin. Wysoka cena szkoleń specjalistycznych. Zaniedbanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców.
--	--

VII. CEL GŁÓWNY I CEL SZCZEGÓŁOWY GMINNEGO PROGRAMU

1. Cel główny: wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

- poprawa funkcjonowania rodzin oraz warunków socjalnych rozwoju dziecka, w środowisku rodzinnym,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

1. Cel- poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.

Lp.	Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Planowany termin realizacji
1.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole.	GOPS, Urząd Gminy, szkoły	2016-2018
2.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	Urząd Gminy	2016-2018
3.	Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny.	GOPS, Sąd Rodzinny	2016-2018
4.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie przez udział w szkoleniach specjalistycznych.	GOPS, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny	2016-2018

2. Cel- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Rozwój i wzbogacenie programów profilaktycznych i edukacyjnych.	GOPS, Szkoły, Policja	2016-2018
2.	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	GOPS, Szkoły	2016-2018
3.	Promowanie aktywnego stylu życia młodego pokolenia.	GOPS, Szkoły	2016-2018

3. Cel- Zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Lp.	Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Planowany termin realizacji
1.	Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin.	GOPS	2016-2018
2.	Kierowanie dzieci na wypoczynek letni.	GOPS, PCPR, Szkoły	2016-2018
3.	Objęcie dzieci indywidualną terapią pedagogiczno- psychologiczną.	Poradnia Pedagogiczno- psychologiczna	2016-2018
4.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin niewydolnych wychowawczo.	GOPS, Szkoły	2016-2018

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Przyłęk, z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

IX. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Przyłęk sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

X . PODSUMOWANIE

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wsparcie przeżywającej trudności oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu samodzielnego życia w rodzinie.

Celem jest stworzenie możliwości samodzielnego zmierzenia się z problemami ze wskazaniem możliwości rozwiązań. Takie założenia zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które wspierałyby rodziny.

UZASADNIENIE:

Zgodnie z treścią art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego programu wspierania rodziny.

Przyjęcie programu wspierania rodziny na lata 2016 – 2018 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grup ryzyka z celu zapobieżenia narastaniu kryzysu zakłada się, że realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo–wychowawczych, rodzinach zastępczych, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.